

Proiectul "Transparență și obiectivitate în administrarea cercetării din România",
proiect finanțat de Uniunea Europeană prin programul Phare și derulat de asociația Ad Astra a cercetătorilor români
www.ad-astra.ro

comunicat de presă

12 aprilie 2006

Recentele reglementări privind conferirea gradelor universitare, stabilite de ministrul Hărdău, reprezintă un uriaș pas înapoi pentru învățământul superior și cercetare

Ministrul Educației și Cercetării, dl. Mihail Hărdău, a emis în 11 aprilie 2006 un ordin prin care modifică criteriile de evaluare în vederea acordării gradelor universitare și științifice. Recentul ordin elimină unele prevederi ale ordinelor emise de fostul ministru Mircea Micăea care vizau ridicarea nivelului mediu de pregătire științifică a cadrelor didactice universitare, nivel care situează actualmente România pe ultimul loc dintre țările europene. În consecință, recentele reglementări reprezintă un uriaș pas înapoi pentru învățământul superior și pentru cercetarea românească.

Recentul ordin echivalează publicarea unui articol cotelat ISI cu publicarea a patru articole în reviste locale, recunoscute de CNCSIS ca fiind de categorie B, măsură ce legalizează impostura academică. Astfel, aproximativ 60% din aceste reviste locale nu pot fi găsite la principalele biblioteci universitare, aceasta dovedind că majoritatea lor nu au scopul de a disemina local informații științifice, ci există doar pentru ca profesorii și cercetătorii fără performanțe științifice reale să poată pune ceva în CV-uri. De asemenea, multe din aceste reviste acceptă orice articol ce li se trimite, publicarea unui astfel de articol necesitând un efort minim și nedemonstrând o capacitate științifică reală. Pe de altă parte, publicarea unui articol cotelat ISI este posibilă numai dacă autorii sunt la curent cu ultimele descoperiri științifice din domeniu și au capacitatea de a aduce contribuții științifice originale, datorită faptului că articolul este verificat de specialiști internaționali din domeniul respectiv. Astfel, fiecare articol ISI publicat reprezintă un examen al pregătirii științifice. Faptul că multe din cadrele universitare din România nu sunt capabile să treacă aceste examene (și chiar recunosc asta prin lobby-ul pe care l-au făcut împotriva criteriilor bazate pe articole ISI) demonstrează slaba lor pregătire științifică. Aceasta are repercusiuni asupra pregătirii studenților, precum și asupra capacității generale a țării de a deveni competitivă economic într-o lume bazată pe cunoaștere.

Știința are un caracter universal și nu este parohială. În acest context, scopul principal al cercetării științifice este de a face descoperiri care să ducă la creșterea gradului de cunoaștere a lumii înconjurătoare. Fără a comunica aceste descoperiri comunității științifice pentru a le putea utiliza sau pentru a dezvolta mai departe domeniul în care s-a făcut acea descoperire, se anulează din start acest rol jucat de știință în societatea contemporană.

Recentul ordin al ministrului mai echivalează contractele de cercetare obținute în țară cu contractele de cercetare cu finanțări externe. Aceasta reprezintă o altă palmă dată adevăratei performanțe științifice, deoarece acordarea granturilor interne se face încă pe baza unor criterii subiective, în timp ce granturile

Proiect finanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂ

Uniunea Europeană acordă României expertiză și sprijin financiar în vederea pregătirii pentru aderare, prin programe specifice: Phare, Ispa și Sapard. Sectoarele beneficiare variază de la dezvoltare regională și sprijin pentru IMM-uri, până la investiții în infrastructura de mediu și transport și dezvoltare rurală. Suma anuală totală a fondurilor nerambursabile acordate României prin cele trei programe este în creștere, de la cca 660 de milioane de Euro în 2003, la peste un miliard de Euro în 2006. Gestionarea acestor fonduri este realizată de autoritățile române de resort, sub coordonarea Ministerului Finanțelor Publice.

internaționale, de exemplu cele ale Uniunii Europene, sunt acordate doar cercetătorilor cu performanțe de nivel internațional. Dovada este procentul foarte mic din suma pe care România o plătește UE pe care cercetătorii români reușesc să o recupereze prin competiție, în timp ce în competițiile interne se finanțează mii de proiecte, multe fără valoare științifică reală. Se mai echivalează și citările din reviste internaționale – care atestă valoarea științifică a unui articol prin faptul că cineva folosește informațiile din articol – cu articole în reviste locale care nu au, în general, o valoare științifică reală.

Reglementările recente elimină, pentru anumite domenii, condiția ca un profesor să fi publicat cel puțin un articol ISI. Această măsură este justificată pentru domenii cum ar fi literatura română, drept național, științe militare și informații, care nu sunt reprezentate în indexul ISI. În alte domenii, cum ar fi economia, științele agricole și silvice, psihologia, filosofia, această măsură nu face decât să legitimizeze slaba pregătire științifică a cadrelor didactice din aceste domenii. De exemplu, rezultatele științifice ale economiștilor plasează România pe locul 61 în lume din 75 de țări, alături de Egipt, Ecuador, Sri Lanka și Bangladesh. Slaba lor pregătire științifică se reflectă direct în performanțele economiei românești. Intenția reglementărilor anterioare, anulate de ordinul ministrului Hărdău, era de fapt tocmai ridicarea nivelului științific din aceste domenii. Există 398 de reviste indexate ISI în care economiștii pot publica articole, mai multe decât cele în care pot publica informaticienii, de exemplu. Printre aceste reviste se găsesc inclusiv revistele „Post-Communist Economies” și „Communist Economies & Economic Transformation”, în care nu a publicat nimeni din România în ultimii 5 ani.

Ordinul recent al ministrului nu ține cont de recomandările anterioare ale asociației Ad Astra a cercetătorilor români (http://www.ad-astra.ro/docs/2005_criterii_promovare.pdf), care sugerau condiționarea promovării în ierarhia academică de publicarea a cel puțin un articol ISI, mutarea cerințelor privind publicarea de cărți și obținerea de granturi de la criteriile de excludere la criterii de departajare (deoarece aceste cerințe nu reflectă pregătirea științifică a candidaților). Aceleași recomandări sugerau efectuarea de către minister de statistici pe domenii privind volumul de publicații al cercetătorilor și universitarilor, și fundamentarea criteriilor pe baza acestor statistici. Între timp, asociația Ad Astra a efectuat astfel de statistici (<http://www.ad-astra.ro/cartea-alba/>), dar se pare că ele nu au fost luate în considerare de către minister în stabilirea noilor criterii de promovare.

Noile reglementări conțin și aspecte pozitive. Pentru o serie de domenii (științe exacte, științe ale naturii, științe inginerești, sănătate), ordinul stabilește un număr minim de articole ISI pentru promovarea cadrelor didactice, eliminând posibilitatea anterioară de promovare numai pe baza articolelor indexate de alte baze de date internaționale, cu o mai mică valoare științifică. Pentru promovarea cercetătorilor, se elimină anumite posibilități ca CNATDCU să relaxeze criteriile de promovare.

Răzvan Florian

Coordonatorul proiectului „Transparență și obiectivitate în administrarea cercetării din România”, finanțat de Uniunea Europeană prin programul Phare – www.ad-astra.ro/phare
Asociația Ad Astra a cercetătorilor români - www.ad-astra.ro

Proiect finanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂ

Uniunea Europeană acordă României expertiză și sprijin financiar în vederea pregătirii pentru aderare, prin programe specifice: Phare, Ispa și Sapard. Sectoarele beneficiare variază de la dezvoltare regională și sprijin pentru IMM-uri, până la investiții în infrastructura de mediu și transport și dezvoltare rurală. Suma anuală totală a fondurilor nerambursabile acordate României prin cele trei programe este în creștere, de la cca 660 de milioane de Euro în 2003, la peste un miliard de Euro în 2006. Gestionarea acestor fonduri este realizată de autoritățile române de resort, sub coordonarea Ministerului Finanțelor Publice.